

BOTKYRKA KOMMUN

MÖTESPLATSER - UNGA VUXNA

- UTVÄRDERING

INNEHÅLL

- Rambölls utgångspunkter
- Uppdraget
- Vad har vi sett
- Vad vet vi om resultaten
- Vad säger forskning och evidens samt exempel på liknande verksamheter
- Våra slutsatser
- Våra rekommendationer

Våra utgångspunkter

Målsättningar för mötesplatserna

- Verksamheterna ska stärka ungas trygghet, självständighet och positiva utveckling.
- Verksamheterna ska uppmuntra till att pröva nya saker och ge goda möjligheter till fysiska, sociala och kulturella utmaningar. Barn och ungdomar ska vara stolta över att bo i Botkyrka.
- Mötesplatsen för Unga Vuxna ska vara öppen och tillgänglig för alla med fokus på målgruppen 16-22/25 år.
- Det ska vara ett tryggt och hälsofrämjande sammanhang där uppdraget är att stärka ungas självständighet, trygghet och positiva utveckling.
- Vidare att stödja/coacha unga i vuxenblivande med fokus på arbete/ sysselsättning samt att stärka ungas roll i samhället.

Ungdomspolitikens mål

Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen

Barnkonventionen

Artikel 2 handlar om alla barns lika värde. Alla barn som befinner sig i ett land som har antagit barnkonventionen ska få sina rättigheter tillgodosedda utan åtskillnad. Ingen får diskrimineras.

Teoribaserad utvärdering

Stärka verksamheterna i förhållande till målsättningen om att de ska vara sysselsättningsfrämjande och motiverande

VARFÖR UTVÄRDERING?

- Syftet med verksamheten upplevs idag delvis otydligt och verksamheterna kan se väldigt olika ut och vilka aktiviteter som erbjuds. Det finns också en oro att de aktiviteter som erbjuds inte motsvarar målsättningarna.
- Unga-vuxna-verksamheterna ska leda mot sysselsättning och jobb men beskrivs ibland som ungdomsgårdar för vuxna. Det förekommer också att grannar och andra beskriver platserna som mer eller mindre otrygga.
- Botkyrka kommun vill därför förtydliga och implementera tydligare riktlinjer för kommunens unga-vuxna-verksamheter
- Ramböll har fått i uppdrag att utvärdera verksamheterna. Utifrån utvärderingen och de lärdomarna som framkommer ska Ramböll ta fram förslag på hur verksamheterna kan stärkas i förhållande till målsättningarna med verksamheterna.

Utvärderingen utgör ett led i Kommunstyrelsens uppdrag att bereda fram ett ärende för att förtydliga och implementera tydligare riktlinjer för kommunens ungavuxna-verksamheter.

*Följande presentation utgör Rambölls redovisning av de **utvecklingsområden** som uppkommit i genomförda intervjuer, studiebesök och dokumentstudier.*

UTVÄRDERINGEN BASERAS PÅ..

- Intervjuer med representanter från
 - Socialförvaltningen
 - Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsförvaltningen
 - Kultur- och fritidsförvaltningen
- Intervjuer med representanter för
 - BASUN
 - Polisen
 - Områdessekreterare
- Studiebesök på samtliga tre mötesplatser
 - Samtal med verksamhetsledare
 - Samtal med fritidsledare
 - Samtal med unga
- Intervjuer med experter
- Dokumentstudier – uppföljningsmaterial, handlingsplaner etc.

VILKEN VERKSAMHET BEDRIVS VID MÖTESPLATSERNA?

- Mötesplatserna bedrivs främst som öppna träffpunkter med café-träning- och umgängesytor med inslag av planerade aktiviteter som besökarna kan välja att delta i.
- Samtliga tre mötesplatser bedriver varierad verksamheter planerad utifrån tre ben - arbete/sysselsättning/studier – hälsa/psykisk och fysisk hälsa samt kulturella yttringar, exempelvis
 - Skaparverkstäder
 - Filmvisning
 - Workshops med olika teman (film, dans, teater, inspiration för yrkesval etc.)
 - CV-skrivning, motiverande samtal, kost och välmående
 - Fysisk träning (PT, gym, pingisbord, boxning, dans etc.)
- Vid samtliga mötesplatser konstaterar dock personalen att de har ett **begränsat utbud av aktiviteter som stöttar unga vuxna vidare till studier och arbete**. Detta beror delvis på att de inte upplever att de har rätt kompetenser inom personalgrupperna.

VAD HAR VI SETT? – UNGDOMENS HUS FITTJA

- Målgruppen för verksamheten är **framförallt 16-22 år** då mötesplatsen endast har öppet på kvällar och helger. När Ramböll besöker verksamheten upplevs en majoritet av besökarna vara killar från det övre spannet i målgruppen och även över 22 år.
- Verksamhetsledningen uppger att de **inte har verksamhet för sysselsättning och studier**. Samtidigt är samtliga verksamhetsansvariga och fritidsledare som intervjuas positiva till att utveckla verksamheten i riktningen mot att ha mer sysselsättningsfrämjande insatser, vill öppna upp verksamheten.
- **Fokus ligger på fysiska aktiviteter** för att stärka hälsan såsom fotboll, styrketräning och boxning, särskild träningsgrupp för nyanlända har anordnats.
- Killarna uppger att de är på mötesplatsen för att **hänga med kompisar**. En av killarna uppger att det inte finns någon vettig verksamhet för killarna och att de bara hänger på mötesplatsen. Tjejer på plats uppgav att de inte skulle inte vara där på annan kväll än tjejkvällen (pga. **ryktesspridning**) om de inte hade uppdraget att samla in pengar.
- **Tjejkvällen** varje torsdag beskrivs som mer strukturerad med fokus på planerade aktiviteter såsom CV-skrivning och gemensam insamling av pengar för resa.
- Personalen på mötesplatsen rekryterats från området. De flesta har arbetat på mötesplatsen under många år. Personalen uppger att de **känner alla** och att det har **ett stort förtroende** hos målgruppen.
- Rambölls upplevelse är att personalen präglades av **låga förväntningar** på de unga vuxna, särskilt på de unga killarna och språket präglas av **"vi och dem"-mentalitet**.
- Personalen uppger att det inte kan neka några personer att få tillträde till lokalerna. En av de intervjuade besökarna var 27 år, trots att åldersgränsen är 22 år.

"Nej vi skulle inte vara här när det inte är tjejkväll när det är slut (insamlingen reds anm.). Då blir det en massa snack."
- tjej besökare

"Det är viktigt att vi är en förebild för de unga och det är bra att vi kommer från området eftersom det blir som en familj och vi är nära med ungdomarna."
- personal

"Det är en sopsug"
- kille besökare

"Nej men det skulle inte funka att jag håller i läxläsning, jag är som en brorsa för dom. Dom skulle liksom inte våga visa att de är dåliga på matte."
- kille besökare

VAD HAR VI SETT I NORSBORG/HALLUNDA?

- **Målgruppen** beskrivs framförallt vara unga killar mellan 16-19 år. När Ramböll besöker dem är även några unga tjejer där. Vår övergripande bild är att det är en homogen grupp besökare där alla känner alla.
- De unga vuxna uppger att de kommer dit för att de känner ledarna och för att hänga med kompisar. I intervjuer med de unga vuxna uttrycker de en vilja att få ta del av insatser som ska hjälpa dem till studier och arbete.
- Det uppges vara en **öppen och välkomnande** verksamhet. Verksamheten har besökts av någon enstaka hbtq-person och nyanlända, även om det är ovanligt, dock uppges de inte återkomma.
- Verksamheten beskrivs av personalen vara **nödvändig, relevant och bra**. Dock är de medvetna om att de saknar verksamhet som syftar till arbete och studier för de unga vuxna. Det är tydligt för personalen att det är syftet men att de **saknar kompetens** för att erbjuda ungdomarna det. Personalen fokuserar istället på att **bygga relationer** med och **skapa förtroende** hos de unga vuxna.
- Även om verksamheten framförallt är en mötesplats för unga vuxna har de också haft CV-skrivning, deltagit på en föreläsning om psykisk ohälsa, hjälp att deklarerera, "föreläsning från banken", högläsning.
- **Personalen** på plats på mötesplatsen vid mötesplatsen har framförallt **rekryterats** från området. Den nya verksamhetsledaren har dock rekryterats utifrån. Verksamhetsledaren uttrycker en klar ambition att arbeta med frågor om normkritik och jämställdhet.

"Verksamheten syftar till att ungdomarna ska vidare; sysselsättning, hälsa, vägledning, ut i arbete. Men vi saknar verktyg för att vi ska lyckas med det, nu är vi lite mittemellan."
- personal

"Största målgruppen 16-19 år gymnasielever. [...] Ganska hårt språk, etnisk/kulturell/språklig tillhörighet [...] Allt är individuellt när du känner tillhörighet, kanske inte att alla känner sig representerade utifrån etnicitet etc. t.ex. stor assyrisk och syriansk målgrupp"
- personal

VAD HAR VI SETT - ALBYS HJÄRTA?

- **Målgruppen** beskrivs vara **ungdomar mellan 16-22 år**. En stor andel av de som besöker verksamheten är runt 17-19 år, fler killar än tjejer. När Ramböll besöker dem är det några ungdomar på plats. Vår övergripande bild är att det är en homogen grupp besökare där alla känner alla, vissa etniska grupper uppges inte komma alls.
- Personalen uttrycker att **normer och otrygghet** kan vara en anledning till att andelen tjejer är lägre.
- **Relationer** mellan personalen och ungdomarna lyfts som en framgångsfaktor. Personalen pekade på en rad behov av utveckling i förhållande till uppdraget om att stötta till studier och arbete. Personalen upplever **inte att de har rätt kompetenser för uppdraget**.
- Personalen efterlyser mycket **mer samverkan** med fler externa aktörer inom kommunen som t ex polisen, BASUN, områdessekreterare, studie- och yrkesvägledare
- Den personal och ungdomsledare som intervjuas använder ett språk som ger uttryck för **låga förväntningar och en "vi och dem"-mentalitet**.

"Vi kan inte säga att man bara jobbar med vissa saker. Allt som händer utanför faller också i vårt knä - psykosociala, kriminalitet, droger, misshandel, familjeproblem etc. Det är en öppen verksamhet så därför hamnar allt hos oss."
-personal

"De är svårmotiverade - de är lata och vill spela data. De vill ha allt serverat."
- personal

"Man tänker inte oss som en myndighet vilket är en framgångsfaktor - här handlar det om relationer"
- personal

"Det var en sån (reds. anm. homosexuell) där här, men den kom ju inte tillbaka."
- personal

VAD HAR VI SETT? GENERELLA IAKTTAGELSER – FRÅN MÖTESPLATSERNA

- **Engagerad personal** som känner ett stort ansvar för de unga och deras välmående och trygghet.
- Personalen vid samtliga mötesplatserna är **positiva till att stärka verksamheterna** i förhållande till uppdraget om att stötta de unga till studier och sysselsättning.
- Delar bilden av att **samverkan** med övriga delar av kommunen **inte fungerar på ett tillfredställande sätt**.
- Verksamheterna uppfattas vara mycket personberoende med fokus på relationer mellan enskilda fritidsledare och personer i målgruppen och det **förtroendekapital** som kommer av att personalen är rekryterad från platsen.
- **Strategier** för hur personalen ska arbeta så att alla ska känna sig välkomna (HBTQ, nya besökare etc.) upplevs inte av Ramböll som levande i verksamheterna.
- **Strategier** för bemötande och hur man talar om och med de unga upplevs inte av Ramböll levande i verksamheterna.
- Fokus på fysiska aktiviteter som del av det **hälsofrämjande arbetet**.

”Vi jobbar med hjärtat här och tycker om vårt arbete väldigt mycket.”
- personal

”Vi har inga svenskar här det skulle vara svårt för dem att komma in här.”
- personal

”**Vi är från orten** och de ser oss som förebilder. Det är lite viktigt att vi kommer härifrån. Om jag kom från annan ort och skulle sätta dit dem så skulle de aldrig lyssna, men nu gör de det. Man får en svårare uppförsbacke om man inte kommer härifrån. Förtroendet finns redan, vi har växt upp tillsammans. Vi hänger ihop och ser varandra dagligen.”
- personal

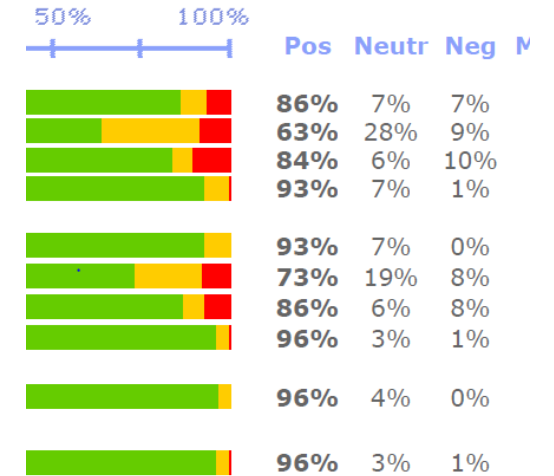
VAD HAR VI HÖRT? – ÖVRIGA DELAR AV KOMMUNEN

- Mötesplatserna uppges vara välbesökta och uppskattade, men upplevs **inte leda vidare i ungas utveckling mot vuxenvärlden**. Mötesplatserna upplevs främst nyttjas av ungdomar som inte är intresserade eller motiverade till studier.
- De som besöker verksamheterna anses ha stora **behov utöver stödet till sysselsättning och studier**.
- Personal från i princip samtliga delar av kommunen upplever att **samverkan inte fungerar på ett tillfredställande sätt**.
- Ingen klar bild över förvaltningarnas ansvar och roller för mötesplatserna framträder i intervjuerna. Det framkommer även ett ifrågasättande av att mötesplatserna ligger under kultur- och fritidsförvaltning och hur mötesplatserna har utformats i förhållande till behoven hos målgruppen.
- Avsaknad av en grundlig analys av behoven hos unga i Botkyrka i förhållande till studier och sysselsättning och annan verksamhet som erbjuds.
- Det upplevs finnas en övertro på behovet och nyttan av lokal förankring.
- Personal inom kommunen känner sig **otrygga** i verksamheterna, och upplever att det är **svårt att bedriva strukturerad verksamhet** vid mötesplatserna och inte ser inte en tydlig roll att spela vid mötesplatserna (social och a-vux).

VAD VET VI OM RESULTATEN?

- Enligt brukarundersökningen som gjordes 2017 är majoriteten killar som besöker verksamheterna. 70% är mellan 17-22 år och 23% är mellan 12-16 år (där majoriteten av de 23% förmodas vara 16 år, resterande 7% är antingen under 12 år eller över 23 år. I undersökningen framkommer skillnader avseende kön och ålder mellan Ungdomens hus i Fittja och Grunden Albys hjärta.
 - I Ungdomens hus är det en större andel män som besöker platserna än i Grunden, 73% respektive 53%.
 - I Ungdomens hus är det större åldersspann än i Grunden. I Fittja är 1% under 12 år, 25% mellan 12-16 år, 63% mellan 17-22 år samt 11% över 23 år. I Alby är 19% mellan 12-16 år och 81% mellan 17-22 år, det varken någon under 12 år eller över 23 år där.
- De flesta som besöker Ungdomens hus i Fittja och Grunden i Alby är från stadsdelen, i Fittja kommer 63% därifrån, respektive 72% för Alby. Den andra största gruppen avseende var de bor är utanför Botkyrka kommun. Ungdomens hus har större variation mellan var besökarna bor än Grunden.
- Generellt sett är respondenterna **trygga och nöjda med verksamheten**. Det framgår vissa skillnader mellan killar och tjejer, **killarna känner sig tryggare**. Respondenterna känner även en större trygghet inne på mötesplatsen än utanför. Respondenterna uppger att de **framförallt kommer dit för att träffa kompisar, personalen eller för att ta det lugnt**.

Av besökare!

VAD VET VI OM RESULTATEN?

- En majoritet uppger att **om de har behov** får de stöd i sökandet efter arbete, studier eller annan sysselsättning på mötesplats, dock upplever flera i Alby att de får stödet de behöver.
- Det **saknas uppföljning** av i vilken utsträckning de unga upplever att de närmar sig studier och arbete genom det stöd som de erhåller vi mötesplatserna.
- **Lite kunskap om vilka som inte besöker mötesplatserna** och varför de inte gör det.
- Utöver brukarundersökningen fyller även verksamheterna i dagsrapporter.
 - Rapporterna ska fyllas i dagligen och fylls i manuellt.
 - De innehåller öppettider, antal besökare fördelat på pojkar och flickor, annat besök, anställda, antal stödsamtal sysselsättning fördelat på pojkar och flickor.
 - Dagsrapporterna innehåller även beskrivning av särskild verksamhet denna dag, kommentar samt rapportansvarig.
 - Uppföljningen sammanställs i ett gemensamt uppföljningssystem. Måluppfyllelsen anges vara hög, förutom mot målsättningarna om progression mot sysselsättning och studier.
- Personalen delar Rambölls syn att uppföljningen skulle kunna utvecklas genom kanske intervjuer med de unga men att det är svårt. Hela personalgruppen går igenom resultatet och ser vad de kan förbättra. I vissa fall har de också satt upp resultatet på mötesplatserna för att återkoppla till ungdomarna och få reflektioner på det.

Vad säger evidensen?

Studier, exempel och forskning om unga, mötesplatser och vuxenblivande..

VAD SÄGER EVIDENSEN? - SAMMANFATTNING

Betydelsen av öppen fritidsverksamhet

- Öppen fritidsverksamhet är **viktigare för unga i lågstatusområden** än för unga i högstatusområden.
- En del unga avstår från att delta i öppen fritidsverksamhet på grund av **rädsla för att bli dåligt bemött.**
- **Riktade insatser och aktiviteter bättre än enbart generella insatser.**
- Samverkan genom tvärprofessionella team gör att problem upptäckas snabbare och resurser kan mobiliseras från olika håll och leder till ökad social trygghet och ordning i området.
- En **blandad personalgrupp** med olika utbildning/kompetens och bakgrund är en förutsättning för den helhetssyn och dynamik som krävs om verksamheten skall kunna möta olika ungas behov och intressen.

Unga som varken arbetar eller studerar

- Avslutade gymnasiestudier är den mest betydelsefulla faktorn för att inte hamna utanför arbete eller studier i framtiden.
- Risken att hamna utanför studier och arbete är särskild hög bland unga från familjer med låg socioekonomisk status.
- För att säkerställa att de mest utsatta ungdomsgrupperna ska ha möjlighet till etablering krävs tidiga och förebyggande insatser.

Upplevelse av utanförskap och låga förväntningar

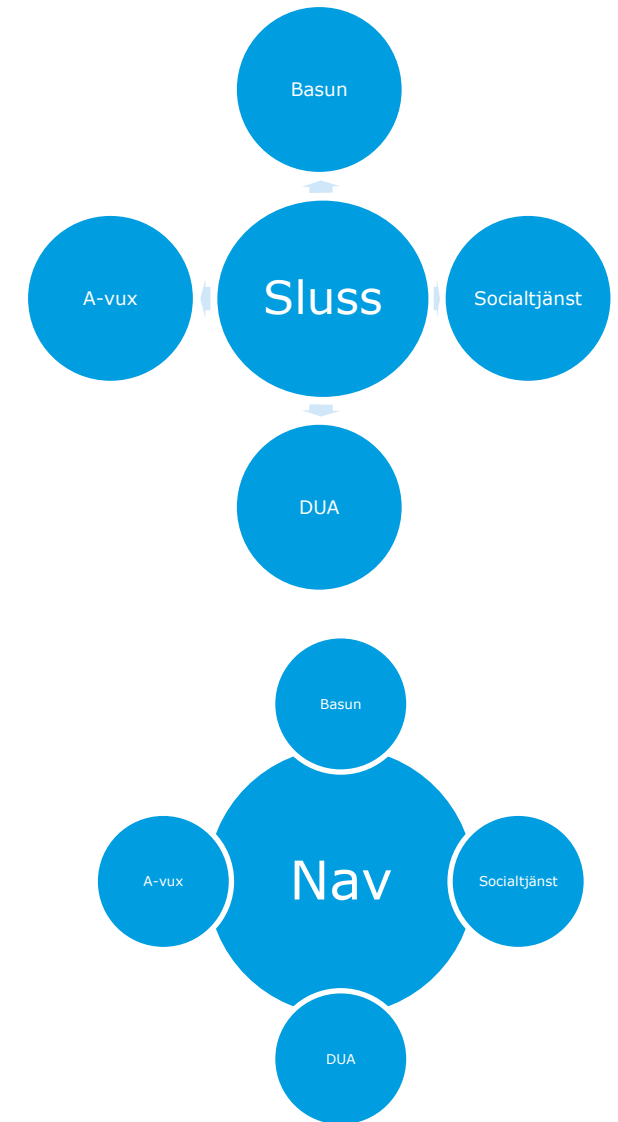
- Barn som växer upp i förorter med statistiskt sett sämre skolresultat, ekonomi och hälsa beskriver att **vuxenvärlden har låga förväntningar på dem**, vilket påverkar deras framtidstro.
- I skolor med många elever från hemförhållanden som stöder lärande och med lärare som har högre förväntningar på elevernas kunskapsutveckling ökar möjligheterna till lärande.
- **Höga förväntningar** är centrala för att barn och unga ska lyckas.

Relativt liten del av forskningen är dock bedriven på verksamheter för målgruppen 16-25 år. Framst gäller det
det
fritidsverksamhet för barn under 16 år.

SAMMANFATTANDE SLUTSATSER

- Går inte att uttala sig om i vilken utsträckning verksamheten vid mötesplatserna stöttar de unga vidare till studier och arbete
Sammantaget kan Ramböll konstatera att det inte finns någon ändamålsenlig uppföljning för att följa hur väl verksamheterna fungerar mot det övergripande målet om att slussa unga till sysselsättning och/eller arbete. Det går därför i dagsläget inte att svara på frågan i vilken utsträckning verksamheterna bidrar till den prioriterade målsättningen.
- Råder olika uppfattningar om förvaltningarnas ansvar och roller i förhållande till mötesplatserna
Det finns ingen samstämmig bild över hur mötesplatserna ska användas i syfte att uppnå målsättningen om att stötta unga vidare till studier och arbete. Detta bland annat pga. av det råder olika uppfattningar om bästa arbetssättet för att motivera och stötta de unga vidare till studier och arbete. Mötesplatserna kan antingen ses som en sluss som ska skicka de unga vidare till rätt insats eller som ett nav där kommunens olika verksamheter kan möta målgruppen.
- Råder en samstämmig bild av att samverkan mellan förvaltningar och andra aktörer såsom polisen inte fungerar på ett tillfredställande sätt
Det finns det en bild av att motparten inte önskar samarbeta eller samverka, samtidigt som det uttrycks en **tydlig önskan om stärkt samverkan** från samtliga aktörer.

VAD REKOMMENDERAR VI?

Behovsanalys över kommunens verksamheter för unga

Genomför en grundlig målgruppsanalys som sedan utgör grunden för olika "spår" eller segment inom verksamheterna. Analysen bör sedan utgöra grunden vid planering och uppföljning av verksamheterna.

- Synliggöra ungas olika behov - utforska varför vissa inte går till mötesplatserna
- Synliggör överlappningar eller glapp i kommunens verksamheter för målgruppen

Utifrån den:

Sätta tydliga mål för mötesplatserna, exempelvis

- ✓ *Andelen som upplever att de ges stöd eller inspiration för att **påbörja eller återuppta studier** ska vara minst 70 procent*
- ✓ *Antal **nya** besökare på mötesplatserna per månad*
- ✓ *Andelen flickor ska vara **50 procent***
- ✓ *Samverkan – ex. polisen komma på besök hos verksamheterna 1 gång i månaden/BASUN ska delta aktivt i verksamheten i gång i veckan*
- ✓ ***Individuella målsättningar för personalen** för att stärka deras känslan av ansvar och delaktighet*

VAD REKOMMENDERAR VI?

Nyorientering av mötesplatserna

Mot bakgrund av den svaga kopplingen mot sysselsättning och studier samt de låga förväntningarna på de unga anser Ramböll att det finns det ett stort behov av att **kanalisera personalens förtroendekapital i rätt riktning**

- Stärk kompetensen hos befintlig personalgrupp i förhållande till målsättningarna
- Förhållningssätt och arbetssätt måste stärkas i förhållande till målsättningen om att slussa ungdomar vidare (normkritik, pedagogiskt förhållningssätt, inkluderande synsätt)
- Roterat personalen (inkl. arbetsledare) på mötesplatserna för att lära av varandra och utbyta erfarenheter
- Se över utbudet av aktiviteter och satsa på fler planerade aktiviteter utifrån målsättningen om studier och arbete

Stärka uppföljningen av verksamheterna i förhållande till målsättningar

Mot bakgrund av att det förekommer **så olika uppfattningar om verksamheterna och dess effekter** rekommenderar Ramböll kommunen att stärka uppföljningen av verksamheten vid mötesplatserna. I ett första skede ser Ramböll det som avgörande att uppföljningen av verksamheterna förbättras så att samtalet om verksamheterna kan ta sin utgångspunkt i hur det faktiskt fungerar och inte i upplevelser om hur det fungerar.

- Uppföljning av både besökare och icke-besökare för att fånga mötesplatsernas tillgänglighet
- Progressionsmätningar för besökare
 - Ta fram indikatorer och uppföljningssystem som fångar de ungas utveckling mot studier och arbete ex.
Frågeställningar i form av ökade kunskaper om arbetsmarknaden/studier etc.
Frågeställningar om känsla av motivation/självkänsla

VAD REKOMMENDERAR VI?

Utveckla strukturer och rutiner för samverkan och samarbete
Verksamheterna vid mötesplatserna är **ett gemensamt uppdrag för KoF, Avux och social**, samtidigt uppges samverkan inom kommunen och mellan olika professioner inte vara tillfredställande.

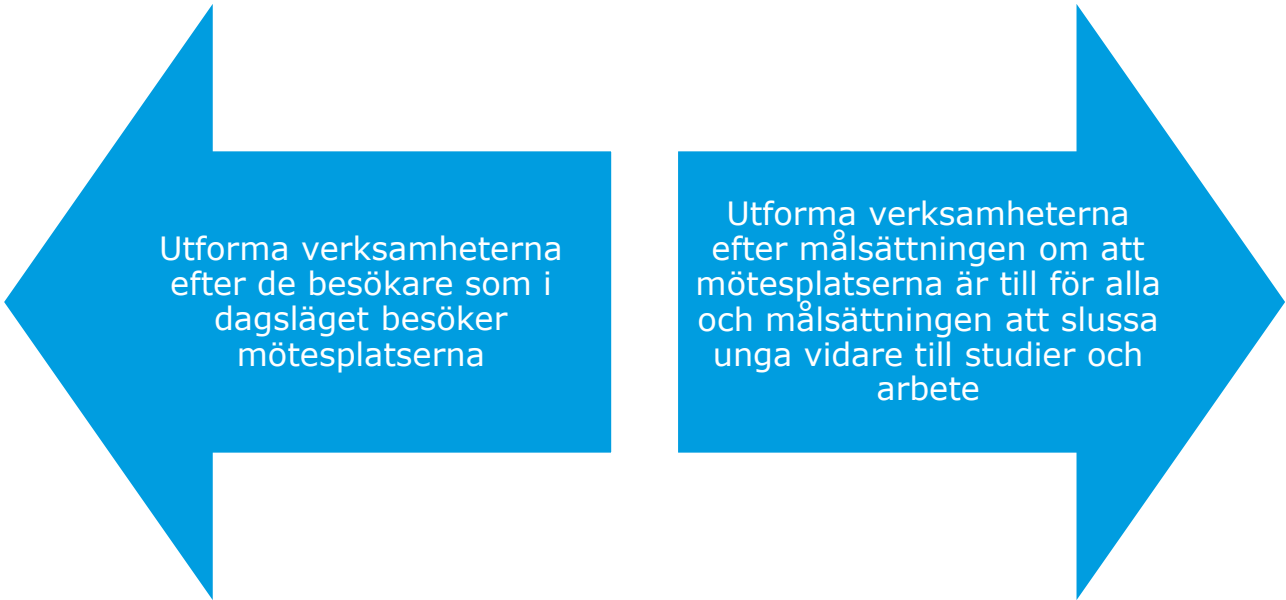
- Tydliggör respektive förvaltning och aktörs ansvar och roll i förhållande till mötesplatserna
- Skapa tydliga samverkansforum för relevanta aktörer (polisen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen)
- Sätt tydliga målsättningar för samverkan

Stärk varumärket i förhållande till målsättning - mötesplatser för **ALLA** unga i Botkyrka kommun

Utifrån pågående förändringsarbete arbeta proaktivt med att **stärka kännedom** om mötesplatserna och deras rykte för att locka nya målgrupper.

VÄGVAL - ÄR DET MÖTESPLATSER TILL FÖR ALLA?

Utforma verksamheterna efter de besökare som i dagsläget besöker mötesplatserna

Utforma verksamheterna efter målsättningen om att mötesplatserna är till för alla och målsättningen att slussa unga vidare till studier och arbete

En mötesplats för "alla" riskerar att leda till att vissa grupper tar över..

- Flera av de intervjuade menar att det i stor utsträckning är samma killar i åldrarna 17-18 och uppåt.
- Flera grupperingar inom målgruppen unga mellan 16 och 25 år upplevs inte utnyttja mötesplatserna såsom
 - HBTQ-personer
 - Vissa etniska grupper (exempelvis Pakistan och Indien)
 - Tjejer

I de fall det finns önskemål och olika syn på inriktning vid mötesplatserna föreslår Ramböll att de faktum att det finns tre (snart fyra) olika platser utnyttjas för att rigga och utvärdera vad som är det mest framgångsrika sättet att arbeta för att uppnå målsättningarna - påbörja mätning och utvärdera om ett år.

Kontaktperson

Klara Denckert

klara.denckert@ramboll.com

073-2317924